

Najśłodszy symbol Poznania

Rogal Świętomarciński należy do najbardziej rozpoznawalnych i niewątpliwie najsmaczniejszych symboli Poznania. Wkrótce 11 listopada - obchody Święta Niepodległości, a w Poznaniu także huczna parada z okazji imienin ulicy Św. Marcin, podczas której zjada się nawet milion rogali! Ich niepowtarzalnego smaku nie potrafimy opisać, lecz możemy opowiedzieć o ich historii, która jest dłuższa niż powszechnie się sądzi, o tym jak śmiało wkraczają do internetu oraz o ich unikalności i ochronie.

Odwiedź [Rogalowe Muzeum Poznania!](#)

Biały mak i bakalie

Nazwa „rogale świętomarcińskie” jest chroniona. Aby z niej korzystać producent musi w danym roku uzyskać certyfikat Kapituły Poznańskiego Tradycyjnego Rogala Świętomarcińskiego. Rogal musi mieć określony kształt, wagę i oczywiście skład:

- ciasto półfrancuskie,
- nadzienie wyrabiane z białego maku z cukrem, okruchami ciasta biszkoptowego, masą jajeczną, margaryną, orzechami, rodzynkami, owocami w syropie lub kandyzowanymi (czereśnie, gruszka, skórka pomarańczowa) oraz aromatem migdałowym,
- sposób zawijania ciasta (na kształt podkowy) i nakładania masy makowej (między warstwami ciasta) oraz dekorowanie pomadą i rozdrobnionymi orzechami,
- waga od 150 do 250 g (taka waga obowiązuje od 2013 roku, wcześniej certyfikowane rogale były wyłącznie duże - mogły ważyć od 200 do 250 g).

Specyfikacja wskazuje, że ciasto musi być przygotowane na margarynie, lecz coraz większa liczba małych producentów i indywidualnych cukierników sięga po masło. Te na margarynie są jak najbardziej „legitne”, choć te z masłem uchodzą za smaczniejsze i bardziej chrupiące. No i są odczuwalnie droższe, choć coraz częściej poszukiwane. Kto wie, może z czasem rogale na masle również zostaną objęte certyfikatem? Wielkość rogala uległa przecież zmianie już w okresie ochrony, a było to podyktowane wyłącznie względami praktycznymi. Pewne jest, że pierwsze rogale pojawiły się już w połowie XIX wieku i wypiekano zanim margaryna trafiła do masowej produkcji w 1903 roku. Tłuszcz roślinny obecny w certyfikowanej recepturze jest więc ustaleniem współczesnym. Choć

warto pamiętać, że w swej ponad 160-letniej historii poznańskie rogale wielokrotnie się zmieniały.

Rogal starszy niż się wydaje

Święty Marcin z Tours był rzymskim legionistą, który w czasie jednej z mroźnych zim podzielił się z żebrakiem połową płaszcza. W ten sposób stał się symbolem miłosierdzia. Historia ta była częstym tematem listopadowych kazań w poznańskich kościołach, w dniu będącym wspomnieniem świętego. Ponoć podczas jednego z nich, w 1891 roku, ks. Jan Lewicki wezwał wiernych by wspierali potrzebujących. Apelu wysłuchał cukiernik Józef Melzer. Postanowił upiec i rozdać ubogim kilka blach specjalnie przygotowanych rogali. Pomysł podchwycili inni i tak narodziła się tradycja wypieku Rogali Świętomarcińskich. To najbardziej znana wersja tej historii. Czy tak było naprawdę? Chyba nie do końca... Wiemy bowiem, że reklamy rogali ukazywały się w lokalnej prasie dużo wcześniej przed opisanymi wydarzeniami. Można je spotkać nawet w latach 50. i 60. XIX wieku.

rodejmuje sie uczę- kształcić. g najnow- m zaopa- ewy Pol- [2035] ński. nr 3.	[2113] J. Goslinowska, w Bazarze nr 5.	Bu
górno-	Rogale różnaitej wielkości poleca codziennie Cukiernia Antoniego Pfitzera. [2152] Ulica Wroclawska nr. 14. i Rynek nr. 6.	teckiego. wro poniedzialek wieczornym w hotelu B ryjnym nr. W
WYCI narozniku	Rogalki św. Marcińskie nadziewane i bez nadziewania wszelkiej wielkości poleca cukiernia [2155] N. T. Mandta, przy Rynku nr. 8.	[2157] Stare, nia, lamp; w, patę 1 towa co się te zn
i kamien-	Rogale [2472] różnaitej wielkości polecają cukiernie A. Spingiera w Bazarze i naprzeciw zegaru pocztowego.	[2078] Śwież kapustę P.
1 tl. 9 sr. 1 „ 6 „ 1 „ - „	Rogale! Rogalki poleca Cu- kiernia Albina Gruszczynskiego. [2153]	[2171] Uli
wie: lmowska, rda; wska;	Czysta żywnośke nainrzednieiszci	Przyby I Bazar: Właści

Reklamy rogali z Dziennika Poznańskiego – wydanie z 11 listopada 1860 roku

Rogal w cyberprzestrzeni

Choć dziś rogale można kupić przez cały rok, to słodkie apogeum następuje 11 listopada. Według tradycji właśnie wtedy smakują najlepiej i sprzedaje się ich najwięcej. Podczas obchodów imienin ulicy Św. Marcin poznańskie cukiernie sprzedają nawet kilkaset ton smakołyku.

Natomiast od kilku lat Rogale Świętomarcińskie można [zamówić przez internet](#). Poznaniacy mogą dzięki temu wysyłać słodkie podarunki za granicę lub... sami się w nie zaopatrywać, będąc daleko od rodzinnych stron. A trzeba wiedzieć, że w różnych zakątkach Polski nierzadko powstają „pirackie” wersje rogali.

Rogal pod ochroną

Dlatego tak ważne jest źródło pochodzenia Rogali Świętomarcińskich. Te prawdziwe, a zatem najlepsze pochodzą wyłącznie z Poznania i Wielkopolski. Ich unikatowość została doceniona i w 2008 roku Rogal Świętomarciński stał się produktem regionalnym chronionym przez Unię Europejską. Poznański Cech Cukierników i Piekarzy przeprowadza regularną certyfikację rogali i tylko te spełniające surowe wymogi mogą nosić miano Rogala Świętomarcińskiego. W 2012 roku to prawo, ale i zaszczytne wyróżnienie otrzymało 98 wielkopolskich cukierni oraz piekarni.

Jak wygląda wypiek poznańskiego smakołyku i jak z tym zadaniem poradzili sobie poznańscy dziennikarze, możecie zobaczyć na filmie z warsztatów wypieku Rogali Świętomarcińskich.

W 2017 roku Poczta Polska wydała znaczek z rogalem świętomarcińskim (w serii Polskie produkty regionalne)

oraz okolicznościową kopertę z rogalem.

Wojciech Mania, Jakub Pindych, Jarosław Redliński
foto Jakub Pindych